

**Медицинский колледж при АО «Южно-Казахстанская
медицинская академия»**

ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҮСҚАУЛЫҚ

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқу түрі: күндізгі

Оқытудың нормативтік мерзімі: 3 жыл 6 ай

Циклдар мен пәндер индексі: АП 03

Курс: I

Семестр: I

Пән: «Пациенттің қауіпсіздігіне арналған клиникалық мейіргерлік күтім»

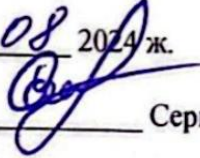
Бақылау нысаны: Емтихан

Барлық сағат/кредит көлемі КЗ: 72/3

OÑTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )	
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 2 беті	

Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық «Пациенттің қауіпсіздігіне арналған клиникалық мейіргерлік күтім» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы негізінде құрастырылып, кафедра мәжілісінде бекітілді.

Хаттама № 1 «27» 08 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі Серикова Б.Д.

ОҢТҮСТІК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 3 беті

1 – сабақ

- 1. Тақырыбы:** Кіпіспе. Дене биомеханикасы. Эргономика туралы түсінік.
  - 2. Мақсаты:** Биомеханика туралы ақпараттар беру, науқастарды тасымалдаудың түрлерін және әдістерінің алгоритмдерін үйрету.
  - 3. Студент білуі тиіс:**
    - Биомеханика туралы түсінік.
    - Эргономика негіздерін.
  - Студент істей білуі тиіс:**
    - Ауыр жағдайдағы науқасарды тасымалдаудың түрлерін;
    - Ауыр жағдайдағы науқасарды тасымалдаудың әдістерін;
  - 4. Негізгі сұрақтар:**
    - Биомеханика туралы түсінік.
    - Науқасты тасымалдаудың басқа әдістері.
    - Науқас өз бетінше қозғалғанда көмектесу.
  - 5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):**
    1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып, тақырыпты талдау.
    2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
    3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
    4. Ситуациялық есептерді шешу.
    5. Тақырып бойынша тестерді шешу.
  - 6.Әдебиеттер:** Соңғы бетті қараңыз.
  - 7.Оқыту және оқыту әдістері:**
    - Дәріс: шолу
    - Презентация, реферат, тест, глоссарий.
  - 8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)**
- Тесттер:**
1. Биомеханика ғылымының негізін салушы:
    - A) Леонардо да Винчи
    - B) Мессин
    - C) Гален
    - D) Аристотель
  2. Дененің биомеханикасы .... білу қажет.
    - A) нарықта жетістікке жетуге бағытталу
    - B) күтім жасайтын адамдардың жарақаттанбауы
    - C) ұйымдастырушылық қасиеттерді дамыту үшін
    - D) стратегиялық жоспар
  3. Адам мен жануарлардың қозғалысының заңдылықтарын, организмдерге сыртқы ортаның әртүрлі механикалық факторларының әсерін зерттейтін ... ғылым саласы
    - A) Эргономика
    - B) Биомеханика
    - C) Диагностика
    - D) Механика
  4. Биомеханика ... ғылым саласы болып табылады.
    - A) Диагностикалық
    - B) Физикалық
    - C) Механикалық

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 4 беті

- D) Медициналық
5. Биомеханиканың медицинадағы негізгі міндеттері
- A) Диагностика жүргізу
 B) Емдеу әдісін түсіндіру
 C) Нәтижені бағалау
 D) Қалыпты және патологиялық жағдайда адам қозғалыс механикасын басқару
6. Биомеханика... ғылым
- A) кешенді
 B) әлеуметтану
 C) рухани
 D) мәдени
7. Медицинадағы биомеханика... зерттейді
- A) сүйек бұлшықетін
 B) адам физиологиясын
 C) физиологиялық жайөкүйін
 D) ағзаның қызметін
8. Жуу қалпының дұрыс биомеханикасы?
- A) Тізе буындары еркін қозғалу үшін
 B) Арқа тік болуы керек
 C) Иықтары түзу болу керек
 D) Жамбас буындары симметриялы болу керек
9. Медицинадағы динамикалық жұмыс...
- A) орнынан тұру
 B) көтерілу
 C) ұстап тұру
 D) орын ауыстыру
10. Науқастармен жүктерді тасымалдау кезінде эргономиканың ... параметрі бар.
- A) 2
 B) 3
 C) 4
 D) 6

Ситуациялық есептер:

- 1,29 жастағы науқас бикик үйдің шатырынан құлап кеткен. Омыртқаның зақымдануы бар. Науқасты қалай тасымалдаймыз?
2. Науқас ауруханаға кеуде қуысының жарақатымен түсті. Жағдайы орташа. Науқасты қалай тасымалдаймыз?

2 – сабақ

- 1. Тақырыбы:** Науқасты тасымалдау түрлері мен әдістері. Пациенттерді тасымалдаудың басқа әдістері. Пациенттің өз бетінше қозғалуына көмектесу.
- 2. Мақсаты:** Науқастарды тасымалдаудың түрлерін және әдістерінің алгоритмдерін, науқасқа өз бетінше қозғалуына көмектесуді үйрету.
- 3. Студент білуі тиіс:**
- Науқастарды тасымалдаудың түрлерін.
  - Науқастарды тасымалдаудың әдістерін.
- Студент істей білуі тиіс:**
- Науқастарды тасымалдаудың түрлерін және әдістерін;

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 5 беті

- Ауыр жағдайдағы науқастардың қозғалысына көмектесу;

4. Негізгі сұрақтар:

- Өзі жүру мүмкіндігі шектелген ауыр жағдайдағы науқас немесе адамды тасымалдау қалай жүргізіледі?
- Науқастың өзін тасымалдауды жүргізуге қалай үйретеміз?

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.
2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4. Ситуациялық есептерді шешу.
5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Науқастарды тасымалдау түрлері:

- A) 6
- B) 3
- C) 1
- D) 5

2. Тасымалдаудың ең ыңғайлы түрі...

- A) Арбамен
- B) Қолын сүйеу арқылы
- C) Зеңбілдің көмегімен
- D) Көлікпен

3. Бастың алдыңғы бетінің және беттің жарақаттары кезінде науқасты ... қалыпта тасымалдаймыз.

- A) арқасына жатқан қалыпында
- B) ішімен жатқан қалыпында
- C) арқасына жатқан қалып
- D) тұрақты қырымен жатқан қалып

4. Баспалдақпен жоғары көтергенде ... тасымалдаймыз.

- A) төмен қаратып
- B) басын жоғары қаратып
- C) зеңбілмен
- D) горизонтальді

5. Қатты ауыр жағдайдағы науқасты каталкамен тасымалдау кезінде ... мейіргер көтеріп жатқызады.

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 5

6. Омыртқаның зақымдалуы кезінде науқасты ... қалыпта тасымалдаймыз.

- A) арқасына жатқан қалыпында
- B) ішімен жатқан қалыпында

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 6 беті

- C) арқасына жатқан қалып
 D) тұрақты қырымен жатқан қалып
7. Кеуде қуысының жарақаты кезінде науқасты ... қалыпта тасымалдаймыз
 A) арқасына жатқан қалыпында
 B) жартылай отырған қалпында
 C) арқасына жатқан қалып
 D) тұрақты қырымен жатқан қалып
8. Қабырға сынығы жарақаты кезінде науқасты ... қалыпта тасымалдаймыз
 A) арқасына жатқан қалыпында
 B) жартылай отырған қалпында
 C) арқасына жатқан қалып
 D) тұрақты қырымен жатқан қалып
9. Жамбас сүйектерінің сынығы жарақаты кезінде науқасты ... қалыпта тасымалдаймыз
 A) арқасына жатқан қалыпында
 B) жартылай отырған қалпында
 C) арқасына жатқан қалыпында
 D) тұрақты қырымен жатқан қалып
10. Қолдарының жарақаты кезінде науқасты ... қалыпта тасымалдаймыз
 A) арқасына жатқан қалыпында
 B) жартылай отырған қалпында
 C) отырған қалпында
 D) тұрақты қырымен жатқан қалып

Ситуациялық есептер:

- 29 жастағы науқас биік үй шатырынан құлады. Омыртқаның зақымдалуы байқалады. Науқасты қалай тасымалдаймыз?
- Науқас ауруханаға жамбас сүйектерінің сынығымен келіп түсті. Жағдайы орта дәрежеде. Науқасты қалай тасымалдаймыз?

3 – сабақ

- Тақырыбы:** Науқастың төсектегі қалпы түрлері.
- Мақсаты:** Науқастың төсектегі қалпы түрлерін және күтім көрсетуді үйрету
- Студент білуі тиіс:**
  - Науқастың төсектегі жағдайын.
  - Ауыр жағдайдағы науқастардың күтімін.
  - Науқастың төсектегі қалпын.
- Студент істей білуі тиіс:**
  - Белсенсіз қалыптағы науқасқа күтім көрсетуді;
  - Науқастың төсектегі қалпы;
  - Стационардағы қозғалыс белсенділігінің режимі.
- Негізгі сұрақтар:**
  - Науқастың төсектегі Симс қалпы.
  - Науқастың төсектегі Фаулер қалпы.
- Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):**
  - Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.
  - Кіші топтармен жұмыс істеу.
  - ТСО-дан қолдану (ПҚ, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 7 беті

4. Ситуациялық есептерді шешу.

5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Науқасты тексерудің субъективті әдісі:

- A) сұрастыру
- B) қарау
- C) пальпация
- D) перкуссия
- E) аускультация

2. Науқастың өмір анамнезіндегі ең маңызы төмен мәлімет

- A) ауа райы
- B) жанұялық жағдайы
- C) ауырған аурулары
- D) зиянды әдеттері
- E) еңбек және тұрмыс жағдайы.

3. Науқастың ауру тарихы ... құжат болып табылады.

- A) медициналық, заңдылық
- B) экологиялық, заңдылық
- C) фармацевтикалық, статистикалық
- D) қаржылық, ақпараттық
- E) статистикалық, демографиялық

4. Науқасты тексерудің объективті әдісіне ... жатпайды.

- A) сұрастыру
- B) пальпация
- C) перкуссия
- D) аускультация
- E) қарау

5. Анық сана болғанда ... жауап береді.

- A) пациент тез және нақты
- B) пациент сұрақтарға дұрыс, бірақ кешігумен
- C) пациент кешікпей және негізсіз
- D) патологиялық терең ұйқы
- E) күшті уыттанумен байқалуы мүмкін

6. Аяқталғанға дейін көмек күтілетін нәтижені қол жеткізуге бағытталған медициналық қызметкерлердің, мінез-құлқы.

- A) іске асыру
- B) білім
- C) білім беру
- D) тәрбиелеу
- E) бағалау

7. Медициналық қызмет – бұл ... кәсіби қызмет.

- A) медициналық көмек көрсетудегі
- B) медициналық экспертиза жүргізуде

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 8 беті

- С) санитарлы-эпидемияға қарсы шараларды жүргізуде
 D) дене шынықтыру шараларын жүргізуде
 E) әлеуметтік көмек көрсетуде
8. Медициналық ұйымдардағы қызметтерді жетілдірудегі міндет.
 A) бағыттың стратегиялық деңгейі
 B) бағыттың оперативті деңгейі
 C) бағыттың тактикалық деңгейі
 D) бағыттың деңгейсіздігі
 E) оталық араласу
9. Медициналық көмек – бұл науқасқа көрсетілетін .... шаралары
 A) медициналық қызмет
 B) медициналық араласу
 C) медициналық тексерулер мен манипуляциялар
 D) әлеуметтік жеңілдік
 E) профилактикалық шаралар
10. Субъективті ақпаратты жинау - ... арқылы жүргізіледі
 A) сауалнама
 B) әлеуметтік желілер
 C) достар
 D) дәрігер мен науқас арасындағы өзара түсіністік.
 E) науқастың жалпы жағдайы

Ситуациялық есептер:

1. Ауруханаға омыртқаның және бас ми жарақатын алған науқас келіп түсті. Науқастың қозғалыс белсенділігінің режимі қандай болуы керек.
2. Науқасқа ота жасалғаннан кейін, реанимацияда және интенсивті терапия бөлімшесінде 3 күн болды. Науқастың қозғалыс белсенділігінің режимі қандай болуы керек.

4 – сабақ

1. **Тақырыбы:** Өртүрлі жастағы емделушілерде ағзаның әртүрлі өмірлік маңызды функцияларын бағалау.
2. **Мақсаты:** Науқастың жалпы жағдайы, ес жағдайын бағалау, және артериялық қан қысымын өлшеу алгоритмін үйрету.
3. **Студент білуі тиіс:**
  - Науқастың жас ерекшелігіне байланысты жалпы жағдайын бағалау.
  - Науқастың жас ерекшелігіне байланысты жалпы ес жағдайыларын бағалау.
- Студент істей білуі тиіс:**
  - Науқастың жалпы жағдайы.
  - Науқастың ес жағдайылар
4. **Негізгі сұрақтар:**
  - Науқасты объективті тексеру әддістері
  - Науқасты субъективті тексеру әдістері
5. **Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):**
  1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.
  2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
  3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
  4. Ситуациялық есептерді шешу.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 9 беті

5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Науқастың өзекті мәселелері - бұл ... мәселелер

- A) зерттеу барысында анықталған
- B) алдын алуы мүмкін
- C) бұрын болған
- D) науқас пен мейірбикенің арасындағы байланыс
- E) қаржыға байланысты

2. Пациенттердің басты мәселелері , бұл... мәселелер.

- A) бірінші кезекте шешілуі тиіс
- B) қарастырылуы мүмкін
- C) бұрын болған
- D) кейінге қалдыруға болатын
- E) ұмытуға болатын

3. Бас және аяқ бөлігін керекті қалыпқа қоюға болатын кереует ... деп аталады.

- A) көп функциональды
- B) стандартты
- C) модифицирленген
- D) хирургиялық
- E) каталка

4. Науқас туралы толық емес және біркелкі емес ақпаратты жинаудың себептері:

- A) медицина қызметкерлерінің тәжірибесіз және ұйымдастырудың жоқтығы
- B) науқастың белсенділігі
- C) мейірбикенің ықыластығы
- D) медициналық қызметкерлердің жұмыс өтілі
- E) медициналық қызметкерлердің тәжірибесі

5. Коматозды күйде немесе науқастың қабілетсіздігі кезінде деректердің негізгі көзі:

- A) туыстары
- B) көршілер
- C) жолаушылар
- D) санитарка
- E) медбике

6. Кереуетте денесін тік ұстап, аяғын созып отыратын науқастың жағдайы ... деп аталады.

- A) Фаулер
- B) ортопноэ
- C) Симс
- D) тізелі – шынтақты
- E) бүйірлеп

7. Ішпен және бір қырымен жату қалпы ... деп аталады.

- A) Симс
- B) ортопноэ
- C) Фаулер
- D) арқасымен жату

ОҢТҮСТІК-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 10 беті

Е) тізелі – шынтақты

8. Денсаулығы туралы ақпарат азаматқа ... беріледі.

А) өзінің қалауымен

В) дәрігер қалауымен

С) туысқандардың қалауымен

Д) әкімшілік келісімімен

Е) кез келген жағдай

9. Халықтың табиғи қозғалысының көрсеткішіне жатпайды:

А) миграция

В) табиғи өсім

С) туылу

Д) балалар өлімі

Е) өлім

10. Аурулардағы медициналық қаралу ақпараттарының бірлігіне жатады:

А) ауру пайда болғандағы әрбір жағдай

В) әрбір қаралушы науқас

С) біріншілік қаралу

Д) ауру пайда болғандағы бірінші жағдай

Е) әрбір түскен науқас

Ситуациялық есептер:

1. 45 жастағы науқас уақыт пен кеңістікті жақсы бағдарлай алмайды, бірақ өзін, айналадағы адамдарды бағдарлай алуы сақталған. Қатты шаршағаны, солғындығы, бет-қимылы азайғандығы, ұйқылы-ояулы. Ауырту қозғалыс реакциясы белсенді. Науқастың ес жағдайы қандай?

2. Науқас кенеттен естен танды, ауырсыну және дыбыс тітіркендіргіштеріне жауап бермейді, рефлекстері жоғалған. Тыныстың тереңдігі мен жиілігі бұзылу, қан қысымының төмендеуі, жүрек қызметі ырғағының бұзылуы, температура реттеуінің бұзылумен сипатталады. Қарашығы тарылған, жарыққа реакциясы жоқ. Науқастың ес жағдайы қандай?

5 – сабақ

1. Тақырыбы Термометрия. Тері қабатының жағдайын бағалау. Науқастың жалпы жағдайы. Ес жағдайы. Антропометриялық өлшеу әдістері.

2. Мақсаты: Антропометрия. Антропометриялық көрсеткіштерді анықтау

3. Студент білуі тиіс:

- Термометрия.
- Тері қабатының жағдайын бағалау.
- Антропометрия.
- Антропометриялық өлшеулер жүргізу.

4. Негізгі сұрақтар:

- Антропометриялық көрсеткіштерді анықтау.
- Термометрдің түрлері.
- Тері жағдайын бағалау жағдайы.

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.

2. Кіші топтармен жұмыс істеу.

3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 11 беті

4. Ситуациялық есептерді шешу.

5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Медициналық көмекке ... жатпайды.

- A) амбулаторлы
- B) біріншілік медико-санитарлы
- C) мамандандырылған
- D) жедел
- E) паллиативті

2. Диспансеризация – бұл комплексті шаралар:

- A) көп маманды дәрігерлердің медициналық қарауы
- B) керекті зерттеулер
- C) лабораторлы зерттеулер
- D) ем
- E) реабилитация

3. Емделмейтін науқастарға көмек көрсетуде паллиативті медициналық көмек бағытталған:

- A) аурудан айықтыру
- B) аурудың қауіптерінен айықтыру
- C) өмір сапасын жақсарту
- D) ағзаның жағдайын жақсарту
- E) сауықтыру

4. ... жағдай пациенттің жағдайын жеңілдету үшін қабылданады.

- A) Мәжбүрлі
- B) Жағымды
- C) Депрессиялық
- D) Белсенді
- E) Белсенсіз

5. Науқастың өз денсаулығы туралы ақпарат:

- A) субъективті
- B) реттелетін
- C) объективті
- D) жалпы
- E) құпия

6. Брадикардиядағы жүрек соғу жиілігі

- A) 60 соққыдан аз
- B) 45 соққыдан аз
- C) 50 соққыдан аз
- D) 55 соққыдан аз
- E) 40 соққыдан аз

7. Пульстің кернеуі байланысты ... .

- A) қан қысымынан
- B) жүрек шығарылымының шамасынан

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 12 беті

- С) айналымдағы қанның жалпы мөлшерінен
 D) жүрек соғу жиілігінен
 E) науқастың жасынан
 8. Жүрек соғу жиілігінің қасиеттерінің бірін таңдаңыз:

- A) кернеу
 B) гипотензия
 C) тахипноэ
 D) атония
 E) дистония

9. Қан қысымын өлшеу жүргізіледі:

- A) тек отыру және жату
 B) тек жатып
 C) отыру, жату, тұру
 D) тек тұрып
 E) дұрыс жауап жоқ

10. Қан қысымын өлшеу үшін қандай құрал қолданылады:

- A) тонометр
 B) термометр
 C) динамометр
 D) спирометр
 E) фонендоскоп

Ситуациялық есептер:

1. 56 жасар науқастың бойы 176 см, салмағы 89 кг. Науқастың дене салмағының индексі қандай?
 2. Науқастың пульсі 90 рет, артериялық қан қысымы 140/90 мм.сб, бетінің қызаруы байқалады. Науқаста не болуы мүмкін?

6 - сабақ

1. Тақырыбы. Тыныс алу жағдайын бағалау.

2.Мақсаты: Тыныс алу жағдайын бағалау әдістерін үйрету.

3. Студен білуі тиіс:

- Тыныс алу жағдайын бағалау.
- Спирометрия

Студент істей білуі тиіс:

- Тыныс алу жағдайын бағалау.
- Пикфлоуметрияны, спирометрияны қолдану.

4. Негізгі сұрақтары:

- Тыныс алау жағдайын бағалау;
- Науқастардың шағымдарын бағалау.

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып, тақырыпты талдау.
2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4. Ситуациялық есептерді шешу.
5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 13 беті

7. Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Қан қысымын өлшеу кезінде иық артериясындағы тондарды қандай құрылғы арқылы тыңдайды:

- A) фонендоскоппен
- B) саусақтармен пальпацияланады
- C) тонометрмен
- D) пикфлометр
- E) термометрмен

2. Науқастың алғашқы кезде қан қысымын өлшеу қажет ... .

- A) екі қолында 1 рет
- B) бір қолында 2 рет
- C) бір қолында 3 рет
- D) бір қолда 1 рет
- E) екі қолында 3 рет

3. Қан қысымының мөлшерін анықтайтын параметрлерге...жатады:

- A) артерия қабырғасының тонусы
- B) жүректің жиырылу жиілігі
- C) жүректің жиырылу күші
- D) дене жүктемесінен
- E) науқастың жасы

4. Науқастың қан қысымы 80/50 мм сынап бағанасы...деп аталады.

- A) гипотензия
- B) аритмия
- C) гипертензия
- D) гипертермия
- E) нормотензиямен

5. Қанды клиникалық зерттеуге әдетте ... алады.

- A) лаборант
- B) процедуралық бөлменің медбикесі
- C) аға медбике
- D) палата медбикесі
- E) кезекші медбике

6. Бір минут ішінде ересек науқастың қалыпты тыныс алу жиілігі ... тең.

- A) 16-20
- B) 24-28
- C) 20-24
- D) 30-36
- E) 10-16

7. Фебрильді қызба кезінде дене температурасы көтеріледі:

- A) 39°C-ға
- B) 38°C
- C) 40°C
- D) 41°C
- E) 37,5°C

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 14 беті

8. Дене температурасының күрт төмендеуі кезінде пайда болуы мүмкін жағдайды көрсетіңіз:

- A) жүрек қағысының бұзылуы
- B) қан қысымының күрт төмендеуі
- C) қан қысымының күрт көтерілуі
- D) зәр шығарудың бұзылуы
- E) іштің ауыруы

9. Қызба кезінде дене температурасы көтеріледі:

- A) 40 — 41°C-ға
- B) 41°C жоғары
- C) 39 — 40°C-ға
- D) 38 — 39°C-ға
- E) 37 — 38°C-ға

10. Әдетте адамның дене температурасы күн ішінде ... өзгереді.

- A) 0,8 — 1°C-қа
- B) 1-1,5°C-қа
- C) 0,5 — 0,8°C-қа
- D) 0,3 — 0,8°C-қа
- E) 0,1 — 0,3°C-қа

Ситуациялық есептер:

1. 1,56 жастағы науқастың бойы 176 см, салмағы 89 кг. Науқастың дене салмағының индексі қандай?

2. Науқастың пульсі 90 рет, АҚ 140/90 мм.сб, бетінің қызаруы байқалады. Науқасқа не болуы мүмкін?

7 – сабақ

1. Тақырыбы: Пульс және оның қасиеті. Артериалдық қысымды зерттеу. Су тепе-теңдігін анықтау.

2. Мақсаты: Пульс және су тепе-теңдігін анықтауды білу, артериалдық қысымды өлшеу әдісінің алгоритмін үйрету.

3. Студент білуі тиіс:

- Пульс және оның қасиеттерін;
- Артериялық қан қысымды өлшеу алгоритмін.

Студент істей білуі тиіс:

- Су тепе-теңдігін анықтауды

4. Негізгі сұрақтары:

- Пульс және оның қасиеті.
- Артериялық қан қысымды өлшеу алгоритмі.
- Су тепе-теңдігін анықтау.
- Коротков әдісімен артериялық қысымды өлшеу әдістері.
- Тахикардия, брадикардия.
- Пульсты тыңдау әдістері.

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.

2. Кіші топтармен жұмыс істеу.

3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы	№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық	24 беттің 15 беті

4. Ситуациялық есептерді шешу.

5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

• Дәріс: шолу

• Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер: 1. Ренниннің бөлініп шығуы жоғарлағанда қан қысымы ... .

A) жоғарлайды

B) өзгермейді

C) төмендейді

D) кенет төмендейді

E) фазалық түрде өзгереді

2. Қан қысымының кенет төмендеуі ... байқалады.

A) артериолаларда

B) артерияларда

C) веналарда

D) капиллярларда

E) венулаларда

3. Флебограмма әдісі деген – бұл ... тіркеп жазып алу.

A) веналардың пульстік толқындарын

B) артериялардың пульстік толқындардың

C) жүректің биопотенциалдарын

D) көкірек қуысының тыныс алу қозғалыстарын

E) қан қысымының қисығын

4. Қан қысымын анықтауға ... әдісі қолданылады.

A) Коротков-Рива-Роччи

B) реокардиография

C) капилляроскопия

D) плетизмография

E) фонокардиография

5. Систолалық қысым деген-бұл ... .

A) жүректен тамырларға қан айдап шығарылған кезде пайда болатын

B) максимальді қысым

C) веналармен қолқа қысымының айырмасы

D) диастола кезіндегі тамырлардағы минимальды қан қысымы

E) қолқа мен капиллярлардың қысым айырмашылығы

6. Қан ағысына негізгі кедергіні ... жасайды.

A) артериолалар

B) артериялар

C) веналар

D) капиллярлар

E) венулалар

7. Реограмма арқылы ... баға беріледі.

A) қанның толуына және тамырлардың тонусына

B) қанның толуына және систолалық қысымға

C) қанның толуына және диастолалық қысымға

D) қанның толуына және пульстік қысымға

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 16 беті

- Е) қанның толуына және ортаңғы қысымға
8. Қанның қысымы ... төмен болады.
- А) веналарда
 В) венулаларда
 С) артериолаларда
 D) капиллярларда
 Е) қуысты веналарда
9. Қан қысымы ең жоғары капиллярлар ... кездеседі.
- А) бүйректе
 В) мида
 С) өкпелерде
 D) бауырда
 Е) теріде
10. Веналар ... атқарады.
- А) тасымалдауды, сыйымдылықты
 В) коректенуді, бөліп шығаруды
 С) тыныстық, алмасу
 D) бөліп шығару, тасымалдау
 Е) қоймалық, тыныстық

Ситуациялық есептер:

1. Науқастың пульсі 90 рет, артериялық қан қысымы 140/90 мм.сб, бетінің қызаруы байқалады. Науқаста не болуы мүмкін?
2. Науқаста беттің қызару, бастының қатты ауырсынуы, бастың айналуы сияқты шағымдар айтты. Алдымен мейіргер оның артериялық қан қысымын өлшеді. Артериялық қан қысымды өлшеудің алгоритімі?

8 – сабақ

1. Тақырыбы: Апат медицинасының негіздері.

2. Мақсаты: Қан кету түрлерін, жасырын ішкі қан кету белгілерін анықтауды және қан жоғалту дәрежесін анықтауды үйрету. Қан кетуді бақылау түрлерімен және сыртқы қан кету кезінде мұрынды жабу техникасымен таныстыру.

3. Студент білуі тиіс:

- Анықтамалар мен терминдерді білу;
- Қан кету кезіндегі алғашқы көмек;
- Қан кету түрлері.

Студент істей білуі тиіс:

- Төтенше жағдайларда зардап шеккендерге шұғыл медициналық көмек көрсету;
- Апат медицинасында жасалатын көмек.

4. Негізгі сұрақтары:

- Апат медицинасы.
- Апат кезінде медициналық көмек көрсету.
- Алғашқы дәрігерге дейінгі көмек.
- Апат медицинасында жасалатын шұғыл көмек.

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

1. Тақырып бойынша сұрақтарды колдана отырып, тақырыпты талдау.
2. Кіші топтармен жұмыс істеу.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 17 беті

3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиалық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
4. Ситуациялық есептерді шешу.
5. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6.Әдебиеттер: Соңғы бетті қараңыз.

7.Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Қызбаның дамуында кезендердің келесі саны бөлінеді:

- A) бес кезең
- B) төрт кезең
- C) үш кезең
- D) екі кезең
- E) бір кезең

2. Дене температурасы 1°C жоғарылаған кезде жүрек соғу жиілігі минутына ... соққыға артады.

- A) 20
- B) 15
- C) 10
- D) 5
- E) 2

3. Науқастың бұл жағдайына қандай қызба тән екенін анықтаңыз-өткір әлсіздік, қатты суық тер, терінің бозаруы, жіп тәрізді, пульс және қан қысымының төмендеуі

- A) температураны критикалық төмендету үшін
- B) литикалық температураны төмендету үшін
- C) қызбаның бірінші кезеңі үшін
- D) қызбаның екінші кезеңі үшін
- E) мұндай жағдай қызбаның кез келген кезеңінде пайда болуы мүмкін

4. Науқастың физиологиялық дене температурасы жиі төмен болады...

- A) түскі ас кезінде
- B) кешке
- C) түнде
- D) тәулік ішінде өзгермейді
- E) күні бойы

5. Емге мұқтаж науқастарға еш себепсіз медициналық көмек көрсетпеу, бұл ...

- A) қылмыс
- B) қызметті бұзу
- C) пара алу
- D) қызметтік жағдайын қолдану
- E) надандық

6. «Мейіргер ісі» мамандығы бойынша орта медициналық қызмет алғаннан кейін атқарылатын қызмет:

- A) медициналық мейіргер
- B) кіші медициналық мейіргер
- C) фельдшер
- D) бакалавр
- E) дәрігер

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 18 беті

7. Халықтың демографиялық көрсеткішіне .... жатпайды.
- үйлену және ажырасу жиілігі
  - халықтың саны
  - жас көрсеткіші
  - жыныстық топ
  - кәсіби топ
8. Денсаулыққа байланысты аурулардың және оның мәселелерінің халықаралық классификациясы, бұл ... .
- нақты критериялар бойынша бөлек патологиялық жағдайдың жүйесі
  - нақты кезектілікте көрсетілген аурулардың атаулары
  - нақты кезектілікте көрсетілген диагноздар қатары
  - нақты қағидалар бойынша симптомдар, синдромдар және бөлек жағдайлардың тізімі
  - нақты кезектілікте көрсетілген аурулар, диагноздар және синдромдар атауларының жиынтығы
9. Міндетті медициналық сақтандыруға аумақтық бағдарламаға .... жатпайды.
- ақылы медициналық қызметтің көлемі
  - базалық бағдарламасы
  - аумақтағы халық саны және құрамы
  - халыққа көрсетілген медициналық көмек көрсеткіші
  - қаржылық жағдайдың көлемі
10. Тегін медициналық көмекке құқығы бар екені .... жазылған
- ҚР конституциясында
  - Халықтың денсаулығын сақтау заңында
  - ҚР қылмыстық кодексте
  - ҚР азаматтық кодексінде
  - ҚР кодексіндегі әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңында

Ситуациялық есептер

- 41 жастағы ер адам жол апатымен ауыр жағдайда ес түссіз күйде ауруханаға түсті. Науқастың аяқтары жансызданып, ауыр жағдайда екі аяғы алынып тасталады. Науқасқа қандай мүгедектік топ беріледі?
- Жедел көмек беру ауруханасында жол апатынан А есімді науқас қабылдау бөлімшесіне түсті. Тексеру барысында науқастың қабырғасы сынғанын бпйқады. Науқастың ауырлық жағдайына абйланысты ешқандай анельгетиктер көмектеспейді. Бөлімшеде науқасқа наркотикалық препараттар беру шешілді. Наркотикалық препаратты жіберуге кімнің рұқсаты керек.

9- сабақ

- Тақырыбы:** Әр түрлі шұғыл жағдайларда алғашқы медициналық көмек көрсету.
- Мақсаты:** Төтенше жағдай кезінде алғашқы көмек көрсетуді үйрету.
- Студент білуі тиіс:**
  - Әртүрлі жағдайларда алғашқы көмек көрсету.
  - Жедел медициналық көмек көрсетудің заманауи принциптері.
- Студент істей білуі тиіс:**
  - Төтенше жағдайда алғашқы медициналық көмек көрсету
- Негізгі сұрақтары:**
  - Шұғыл жағдайларда медициналық көмек көрсету.
  - Емханаға дейінгі көрсетілетін көмек.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 19 беті

- Алғашқы медициналық көмек көрсету.
  - Шұғыл жағдайда медициналық көмек көрсету.
- 5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):**
1. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып, тақырыпты талдау.
  2. Кіші топтармен жұмыс істеу.
  3. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
  4. Ситуациялық есептерді шешу.
  5. Тақырып бойынша тестерді шешу.
- 6.Әдебиеттер:** Соңғы бетті қараңыз.
- 7.Оқыту және оқыту әдістері:**
- Дәріс: шолу
  - Презентация, реферат, тест, глоссарий.
- 8. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)**
- Тесттер:**
1. Дәрігерге дейінгі этаптағы, егер науқас кеуде клеткасындағы жарақатта жарақаттаушы зат болса көмек көрсетіп жатқан тұлғаның әрекеті:
    - A) жарақаттаушы затты алмай таңғышты байлау
    - B) жарақаттаушы затты алып тастап, тығыз таңғышты байлау
    - C) жарақаттаушы затты алып тастап, тығыз тампонада салу, таңғыш байлау
    - D) тығыз таңғыш байлау
    - E) окклюзионды таңғыш таңу
  2. Салауатты емес өмір салтынан көп мөлшерде дамуы мүмкін
    - A) жүрек-тамырлық ауру
    - B) жарақаттар және оқыс оқиғалар
    - C) нерв жүйесінің ауруы
    - D) ас қорыту жүйесінің аурулары
    - E) жаңа туындылар
  3. 2020 жылға дейін ДДСҰ мақсатына бірінші кезекте жұқпалы емес аурулардың алдын алуы
    - A) созылмалы тыныс алу жүйесінің аурулары, қаңқа-бұлшықет қызметінің нашарлауы және басқа да созылмалы аурулардың соңындағы мүгедектіктерді және өлімді қысқарту
    - B) 65 жастағы адамдардың жүрек- тамыр ауруларын орта есеппен 40% төмендетіп, өлім көрсеткішін азайту
    - C) 65 жасқа дейінгі адамдардың қатерлі ісіктерді 15% төмендету
    - D) өкпе рагінен өлуді 25% төмендету
    - E) диабет, бүйректік жетіспеушілікті, соқырлықты, босанған кезде асқынуларды қысқарту
  4. Күшті қышқылдардың күйіп қалу белгісі ... .
    - A) көпіршіктердің пайда болуы
    - B) тері гиперемиясы
    - C) колликвациялық некроз
    - D) коагуляциялық некроз
    - E) некроз
  5. Денсаулық» - түсініктемесі ... .
    - A) адамның толық физикалық, психикалық және әлеуметтік жағдайының қолайлығы
    - B) аурулармен ауырмау
    - C) физикалық және материалды қолайлы жағдай
    - D) еш аурумен ауырмауы және рухани тұрғыда өзін-өзі жақсы сезіну

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 20 беті

- Е) аурудың алдын – алу және салауатты өмір сүру
6. Артериальды гипертензия кезіндегі ғылыми дәлелденген медикаментозды емес емге ... жатпайды.
- А) магнитті білезіктерді тағу
 В) семіздік кезіндегі диеталық, дислиппротеидемия, су-тұз алмасу
 С) қозғалмалы белсенділікті артыру: тез жүру және
 D) немесе жүгіру, шомылу, бос уақытта және күнделікті режимге физикалық белсенділік уақыттарын белгілеу
 E) күн режимін, бос уақытын үнемді жұмсау
7. Бағдарламалық циклдың негізгі кезеңі:
- А) анализ, жоспарлау, реализация, мониторинг
 В) анализ, жоспарлау, зерттеуді ұйымдастыру, мониторинг
 С) жоспарлау, зерттеуді ұйымдастыру, мониторинг, бағалау
 D) жоспарлау, ұйымдастыру, бағалау, анализ
 E) гипотеза құрастыру, анализ, жоспарлау
8. Денсаулық сақтауда профилактикалық консультация жүргізу кезіндегі табысқа жеткізетін фактор:
- А) профилактикалық консультацияда қолданылатын медициналық қызметкерлердің психологиялық өзгерістері
 В) науқасқа қауіп төну факторын ақпараттандыру деңгейі
 С) негізгі профилактикалық консультациядағы медициналық қызметкер дайындығының деңгейі
 D) медициналық қызметкердің кәсіби дайындығының деңгейі және жеке дағдысы
 E) науқас мінезін өзгерткісі келеді
9. Профилактикалық бағдарламаның негізгі қысқа уақыттық бағасына жатады:
- А) халық денсаулығының көрсеткіші
 В) медициналық қызметкердің білімі мен дағдысының деңгейі
 С) халық білімінің деңгейі
 D) серіктестікті құру
 E) ресурстарды рациональды шығындау
10. Медициналық психология ... зерттемейді.
- А) мекемедегі психологиялық климатты
 В) медициналық қызметкердің қызметін
 С) науқас психологиясын
 D) психосоматикалық аурулардағы психикалық факторларды
 E) медицина қызметкерлерінің психологиясын

Ситуациялық есептер:

1. Көршісі 40 жастағы ер кісіні өз үйінің алдында тоңып қалған күйінде тапқан. Қала маңында тұрады. Ауа райының қолайсыздығына байланысты жедел жәрдем бригадасы 1,5 сағат кешігіп келді. Қараған кезде аяқтарының ауырсынуына шағымданады. Сіздің диагнозыңыз. Жедел жәрдем тактикасы.
2. Зертханада жұмыс жасап зерттеу жүргізіп жатқан ғылыми қызметкер аңдаусызда екі білегімен аяғына қышқылды ертіндісі бар колбаны құлатып алды. Қарағанда: қатты ашу мен ауырсынуға шағымданады. Жалпы жағдайы орташа АҚҚ110/70 ммс.б.б. Status localis: екі білегі мен екі аяғының алдыңғы бетінде 6,0x7,0см және 10x 15см-ге тең қызарған зақымдалған аймақ бар. Сіздің диагнозыңыз? Сіздің тактикаңыз, шұғыл көмегіңіз.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 21 беті

10 – сабақ

1. Тақырыбы: Науқастардың қауіпсіздігін арттыру мақсатында технологияларды пайдалану.

2. Мақсаты: Науқастардың қауіпсіздігін арттыру мақсатында жаңа технологияларды пайдалануды үйрету.

3. Студент білуі тиіс:

- Науқастың қауіпсіздігін қамтамсыз ету.
- Науқастың қауіпсіздігін арттыру мақсатында жаңа технологияларды игеру.

Студент істей білуі тиіс:

- Науқастардың қауіпсіздігін арттыру мақсатында технологияларды пайдалану.

4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Медициналық жаңа технологияларды қолдану барысы;
- Науқастың қауіпсіздігін қамтамасыз ету;
- Медициналық ақпараттық технологиялар;

5. Білім берудің және оқытудың әдістері (шағын топтар, пікірталас, жағдайлық есептер, жұптасып жұмыс істеу, презентациялар, кейс-стади және т.б.):

6. Тақырып бойынша сұрақтарды қолдана отырып, тақырыпты талдау.
7. Кіші топтармен жұмыс істеу.
8. ТСО-дан қолдану (ПК, мультимедиялық проектор) сабақ тақырыбын презентациялау.
9. Ситуациялық есептерді шешу.
10. Тақырып бойынша тестерді шешу.

6. Оқыту және оқыту әдістері:

- Дәріс: шолу
- Презентация, реферат, тест, глоссарий.

7. Бақылау (тесттер, есептер және басқалар)

Тесттер:

1. Мейіргер ісі моделінің авторы ... .

- A) Доротея Орем
- B) Юлия Вревская
- C) Абрахам Маслоу
- D) Николай Пирогов
- E) Флоренс Найтингейл

2. Өкпеден қан кетуде ... болмайды.

- A) физиотерапиялық емшараны жүргізуге
- B) науқастың сөйлеуін шектеуге
- C) ауызға лоток беруге
- D) кеуде қуысына мұзды мұйық қоюға
- E) тыныштықты қамтамасыз етуге

3. Кейбір ауруларда ауырсынуды төмендету үшін науқастың төсектегі жағдайы:

- A) мәжбүрлі
- B) белсенділігі төмен
- C) белсенді
- D) еркін
- E) шектелген

4. Ес-түссіз жатқан науқастың төсектегі жағдайы:

- A) пассивті

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 22 беті

- В) белсенді
 С) мәжбүрлі
 D) еркін
 E) шектелген
5. Басы мен аяғын қажет жағдайға (көтеруге, түсіруге) келтіруге арналған кереует:
 A) функционалды
 B) стандартты
 C) модифицирленген
 D) хирургиялық
 E) зембілмен
6. Науқастың аяғын төменге түсіріп отыру қалпы:
 A) ортопноэ
 B) тізе-шынтақтық
 C) пассивті
 D) Фаулер
 E) Симс
7. Қанның ұюына қолданылатын дәрілік заттар:
 A) викасол
 B) аминопептид
 C) гепарин
 D) корглюкон
 E) фуросемид
8. Гемоглобинді анықтау үшін ... саусақтан қан алады.
 A) IV
 B) I
 C) V
 D) II
 E) III
9. Адам өміріндегі қан тобы ... тұрақты.
 A) әрдайым
 B) 75-80 реттен көп құйылғаннан кейін өзгереді
 C) Екі қабаттарда резус ( ) оң мәнді, ұрықтарда резус (-) теріс мәнді болып өзгереді
 D) оң мәнді резус ұрығында, теріс мәнді ана қанында өзгереді
 E) жаңа туылған нәрестелерде өзгереді
10. Алғаш рет қан тобын ашқан ғалым:
 A) Ландштайнер
 B) Листер
 C) Бурденко
 D) Пирогов
 E) Цельс

Ситуациялық есептер:

1. Балықшы, ашық денемен және бас киімсіз ұзақ уақыт бойы күн сәулесінің астында тұрды. Байқалады: кенеттен терісінің қызаруы, айқын тершендік, лоқсу, құсу, жиі әлсіз пульс, дене температурасының 38-40⁰С дейін көтерілуі, әлсіздік.

Қандай жағдай жайлы ойлауға болады?

Бірінші дәрігерлік көмек көрсетіңіз.

2. Зертханада жұмыс жасап зерттеу жүргізіп жатқан ғылыми қызметкер андаусызда екі білегімен аяғына қышқылды ертіндісі бар колбаны құлатып алды.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		№72/11 ( )
Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық		24 беттің 23 беті

Қарағанда: қатты ашу мен ауырсынуға шағымданады

Жалпы жағдайы орташа АҚҚ110/70 ммс.б.б.

Status localis: екі білегі мен екі аяғының алдыңғы бетінде 6,0x7,0см және 10x 15см-ге тең қызарған зақымдалған аймақ бар.

Сіздің диагнозыңыз?

Сіздің тактикаңыз, шұғыл көмегіңіз?

8. Негізгі әдебиеттер

1. Морозова, Г. И. Мейіргерлік іс негіздері М. : ГЭОТАР – Медиа, 2014. – 256 бет
2. Адилова, Л. М. Мейіргердің манипуляциялық әрекетінің алгоритмдері: оқу құралы = Алгоритмы сестринских манипуляций: учебное пособие. –М.: «Литтерра», 2016. – 248 бет.
3. Вац, Н. Мейірбике ісі негіздері (жеке әлеуметтік топтардың науқастарына мейіргерлік күтім) = Основы сестринского дела (сестринская помощь по уходу за отдельными социальными группами лиц): оқуқұралы / Н. Вац, Ә. Сабырханова, К. Қасенова. - ; Астана: Фолиант, 2011. – 280 бет. с.

Қосымша әдебиеттер:

1. Мейіргер ісі негіздері пәні бойынша мейіргерлік технологиялар стандарттарының жинағы. Нурманова М.Ш., Матакова Ж.Т., Бейскулова Э.Т., 2019 / <https://aknurpress.kz/login>
2. Мейіргер ісін басқаруының негіздері. Тургамбаева А.К2017 / <https://aknurpress.kz/login>
3. Нурманова, М.Ш. т.б. Мейірбике ісі негіздері: Оқу құралы. / М.Ш. Нурманова, Ж.Т. Матакова, Э.Т. Бейскулова. - 2-ші басылым - Қарағанды: АҚНҰР, 2019. - 250б. - <http://rmebrk.kz/>
4. Сейдуманов С.Т. и др. Общие сестринские технологии / Под ред. С.Т. Сейдуманова. – Алматы: Издательство «Эверо», 2020 - 230 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/397/

9. Интернет-ресурстар:

1. «Мухина, С. А. Мейірбикелік іс негіздері пәніне практикалық басшылық [Электронный ресурс] : мед. училищелер мен колледждерге арналған оқу құралы. – Электрон. текстовые дан. (60,3Мб). – М. : ГЭОТАР – Медиа, 2017
2. Адилова, Л. М. Мейіргердің манипуляциялық әрекетінің алгоритмдері [Электронный ресурс]: оқу құралы = Алгоритмы сестринских манипуляций : веб. пособие / Л. М. Адилова. – Электрон. текстовые дан. (39.5Мб). – М. : «Литтерра», 2016. – 248б. с.

<p>ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ</p>		<p>SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»</p>
<p>«Мейіргер ісі-1» кафедрасы</p>		<p>№72/11 ( )</p>
<p>Тәжірибелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқаулық</p>		<p>24 беттің 24 беті</p>